

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 30.5.2008 г.
SEC(2008)1944

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

Документ, придружаващ съобщението до Съвета, Европейския парламент и Европейския икономически и социален комитет „Към европейска стратегия в областта на електронното правосъдие (е-правосъдие)“

ОБОБЩЕНИЕ НА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

COM(2008) 329 final

SEC(2008)1947

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

Обобщение на оценката на въздействието на съобщението до Съвета, Европейския парламент и Европейския икономически и социален комитет „Към европейска стратегия в областта на електронното правосъдие (е-правосъдие)“

1. Политически контекст

През юни 2007 г. Съветът в състав министри на правосъдието и вътрешните работи (док. 10393/07 JURINFO 21) набеляза няколко приоритета за развитието на електронното правосъдие в Европейския съюз:

- създаване на европейски интерфейс (портал „Електронно правосъдие“);
- създаване на условия за работа в мрежа на няколко регистри, като този за съдимост, за несъстоятелност, търговския и бизнес регистрите, имотния регистър и кадастъра;
- започване подготовката за използване на ИКТ в европейската процедура за платежно нареждане в съответствие с Регламент (ЕО) № 1896/2006;
- по-доброто използване на видеоконферентната връзка в съдебни процеси с трансграничен елемент, особено що се отнася до събирането на доказателства;
- разработване на помощни средства в областта на устния и писмения превод.

По време на германското, португалското и настоящото словенско председателство работата в областта на е-правосъдието отбеляза постоянен напредък.

Дейностите в тази сфера трябва:

- да осигуряват приоритет на оперативни проекти;
- да отдават предимство на децентрализираните схеми, като в същото време не пренебрегват необходимостта от координация на европейско равнище;
- да се вместят в съществуващата юридическа рамка, използвайки ИКТ за подобряване на ефикасността на приетите юридически инструменти.

Европейският парламент също изрази подкрепата си в полза на проекта за електронно правосъдие.

Няколко инициативи в тази област вече съществуват на европейско и национално ниво. (Док. 6358/08, JURINFO 14).

Комисията неведнъж е заявявала подкрепата си за използването на модерни информационни технологии както в областта на гражданското, така и в наказателното право. Няколко инструмента, предвиждащи тази възможност бяха вече приети в рамките на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси, като европейската процедура за платежно нареждане, регламента за събиране на

доказателства и европейската процедура за иски с малък материален интерес. В допълнение, от 2003 г. насам Комисията управлява в тясно сътрудничество с държавите-членки „портала“ на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски въпроси, до която гражданите имат достъп на 22 езика. Тя също така разработи и публикува Европейския съдебен атлас, електронно помощно средство за съдии и правни професионалисти, което им дава възможност да работят онлайн по трансгранични съдебни процедури. Тези два инструмента без съмнение представляват първите елементи на бъдещата европейска рамка за електронно правосъдие.

В сферата на наказателното право Комисията работи над механизъм, който да позволи обмяната на информация, извлечена от регистрите за съдимост на държавите-членки. Евроюст също разработи защитени системи за комуникация с националните власти, по-специално в контекста на проекта E-POC.

През идните години е-правосъдието ще предложи много възможности за превръщането на европейското пространство на правосъдие в конкретна действителност за гражданите. За да изготви цялостна стратегия по този важен въпрос Комисията иска да приеме през месец май съобщение относно електронното правосъдие. Съобщението цели установяването на обективни критерии за определянето на приоритети, особено що се отнася до бъдещи проекти на европейско равнище, за да бъдат постигнати конкретни резултати в разумен период от време.

2 Дефиниция на проблема

Тъй като необходимостта от правосъдие в Европа нараства и се увеличава нейното транснационално измерение поради по-голямата мобилност на икономическите оператори и на гражданите, традиционните съдебни системи не успяват да предложат адекватен отговор на новите потребности. Транснационалното правосъдие притежава своите особени характерни черти и представлява предизвикателство, за справянето с което е необходим адекватен и новаторски подход.

Основните недостатъци на транснационалното правосъдие могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Липса на информация относно приложимите процедури в други държави-членки;
- Езикови бариери;
- Трудности в обмяната на информация между съдебните власти на различни държави-членки;
- Липса на доверие между съдебните власти в различни държави-членки;
- Недостатъчно приложение на съществуващите инструменти на Европейския съюз;
- Проблеми, свързани със сигурността и автентичността на документите.

Разнообразието от съществуващите инициативи на национално ниво дава идея за важността на феномена, но от друга страна може да доведе до приемането на различни и противоречащи си технически решения в различните държави-членки. Това би

предизвикало сериозни проблеми за оперативната съвместимост на системите. Инициативата електронно правосъдие търси да избегне този риск като предложи общ подход към въпроса.

3. Цели на инициативата

Съобщението има следните цели:

- Да насърчи по-лесния достъп до информация, чрез публикуването ѝ онлайн и редовното ѝ актуализиране.
- Да ускори процедурите, особено чрез опростяване на използването на видеоконферентната връзка и оказването на подкрепа в полза на координираното развитие на електронното правосъдие.
- Да подобри взаимното доверие между съдебните власти, по-специално чрез премахването на пречките, свързани с многоезичието, и чрез предоставянето на надеждни средства за гарантиране на сигурността и автентичността на данните.
- Да укрепи механизмите за трансгранично съдебно сътрудничество чрез изработването на практични механизми и улесняването на приложението на съществуващите инструменти на ЕС.
- Да координира съществуващи проекти и да осигури съвместимостта им.

4. Варианти на политиката

Докладът за оценка на въздействието разглежда четири различни варианта, които предлагат решения на горепосочените проблеми, включително и запазване на статуквото (вариант 1).

а) Вариант 1 – запазване на статуквото: електронното правосъдие е оставено на държавите-членки - продължение на съществуващите проекти

+ Не са необходими допълнителни ресурси

- Малка вероятност за разрешаването на съществуващите проблеми - риск от разнопосочни технически решения

б) Вариант 2 – подкрепа за транснационални действия и насърчаване обмяната на най-добри практики

+ Вероятно стимулиране на националните проекти – не се нуждае от значителни средства

- Ограничени възможности за разрешаване на проблемите и липса на амбиция

в) Вариант 3 — европейска инициатива „Е-правосъдие“: на основата на четири критерия стратегията

може да се съсредоточи върху следните действия: използване на видеоконферентна връзка; създаване на портал „Електронно правосъдие“; подобряване на инструментите

за превод чрез разработка на автоматизирани онлайн системи за превод; подобряване на комуникацията между съдебните власти; повишена взаимовръзка между националните регистри; онлайн средства за европейски процедури (напр. европейското платежно нареждане)

+ съчетава европейското измерение с националната компетентност - позволява икономии от мащаба

- различните проекти се нуждаят от различни оценки за осъществимост

г) Вариант 4 – законодателни действия: хоризонтални инструменти, които да наложат общи технически

и правни стандарти за електронното правосъдие

+ Максимален ефект от общо решение на проблема

- Правни основания, политическа чувствителност на тематичната област

5. Предпочитан вариант

Вариант 3, който включва елементи от вариант 2, е предпочитаната опция.

Защо?

- Насърчава развитието на конкретни проекти, които подобряват съдебното сътрудничество (преводи, видеоконференции и т.н.)

- Насърчава инициативата електронно правосъдие на национално равнище в съответствие с принципа за субсидиарност, като осигурява съгласуваност на европейско равнище чрез обмяната на най-добри практики.

- Избягва рисковете от използването на различни технически решения, като в същото време не стига до налагането на единни стандарти.

- Позволява постигането на икономии от мащаба и спестява разходи за националните администрации и гражданите без да създава прекалена финансова тежест за ЕС и държавите-членки.

- Създава основа за ръководна роля на европейските институции, като избягва (правните и политически) недостатъци на законодателните действия.

6. Кой са засегнатите страни?

- Държавите-членки, които носят основната отговорност за поддържането на ефективни и надеждни системи на правосъдие.

- Европейската комисия, в качеството си на пазител на договорите.

- Съдебните власти на държавите-членки, които изпитват необходимост от технически по-развит набор от средства за комуникация, особено в случаите на трансгранични съдебни дела.

- Правните професии, гражданите и предприятията, които заедно пледират за по-доброто използване на средствата на ИКТ с оглед на получаването на задоволителен отговор на техните нужди от правосъдие.

7. С кого бяха проведени консултации?

Докладът по оценката на въздействието включва реакциите на държавите-членки, на съдебните власти, правните професии, гражданите и предприятията. С всички гореизброени страни бяха проведени преки или непреки консултации преди изготвянето на настоящата оценка.

Бяха използвани резултатите от проучване на Евробарометър относно гражданското правосъдие, което изследва нуждите на гражданите във връзка с гражданскоправните въпроси. Мненията на юристи бяха събрани чрез въпросници, разпространени от съдебната мрежа по гражданскоправни въпроси и съдебната мрежа по наказателноправни въпроси. Вижданията на съдебните власти на държавите-членки бяха събрани чрез въпросници, разпространени от Съвета, разглеждащи използването на ИКТ в съдебните системи на държавите-членки, регистрите по несъстоятелност и видеоконференциите.

Що се отнася до вътрешните консултации, генералната дирекция автор на оценката, установи близки контакти с ГД „Информатика“, ГД „Писмени преводи“, ГД „Предприятия и промишленост“, ГД „Информационно общество и медии“, ГД „Вътрешен пазар и услуги“, ГД „Енергетика и транспорт“, Европейската служба за борба с измамите, Службата за публикации и Генералния секретариат.